

Vergaderjaar 2003–2004

23 490

Ontwerp-besluiten Unie-Verdrag

T

BRIEF VAN DE MINISTER VOOR VREEMDELINGENZAKEN EN INTEGRATIE

Aan de Voorzitter van de Eerste Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 22 april 2004

In antwoord op uw brief van 16 april jongstleden, onder nummer 131 463, waarin de bijzondere commissie voor de JBZ-Raad ter voorbereiding van besluitvorming aan mij vragen heeft gesteld met betrekking tot de ontwerprichtlijn van de Raad betreffende de tijdelijke verblijfsvergunning die kan worden verstrekt aan onderdanen van derde landen die slachtoffer zijn van mensenhandel en aan onderdanen van derde landen die hulp hebben gekregen bij illegale immigratie mits zij medewerking verlenen aan de bevoegde autoriteiten, bericht ik u het volgende.

Vooraf wil ik opmerken dat Nederland sinds 1988 als beleid kent dat slachtoffers van mensenhandel en getuigen die aangifte doen, op basis van deze aangifte, in het bezit worden gesteld van een verblijfsvergunning die geldig is gedurende de opsporing en de vervolging van de verdachte. Ten aanzien van vreemdelingen die naar Nederland zijn gesmokkeld kent Nederland geen beleid met betrekking tot verlening van een verblijfsrecht gebaseerd op het verlenen van medewerking aan de bevoegde autoriteiten.

Mensensmokkel wordt in de Nederlandse context beschouwd als een slachtofferloos delict. Het initiatief voor de illegale immigratie ligt i.c. bij de vreemdeling zelf.

Uw vragen en mijn antwoorden daarop zal ik achtereenvolgens behandelen.

1. De ontwerprichtlijn heeft betrekking op slachtoffers van mensenhandel en kan betrekking hebben op personen die hulp krijgen bij illegale immigratie. Is bij deze laatste categorie personen geen misbruik van deze regeling denkbaar, gelet op het vooruitzicht van een verblijfstitel?

Antwoord:

De Nederlandse delegatie heeft zich in de onderhandelingen in Brussel van meet af aan afwijzend opgesteld tegenover een richtlijn die betrekking

heeft op zowel slachtoffers van mensenhandel als op naar Nederland gesmokkelde personen. Een belangrijke overweging was daarbij dat het niet aan gaat dat vreemdelingen die zich zelf door middel van illegale immigratie een toegang tot Nederland verschaffen, het gestelde doel van een legale verblijfstitel zouden kunnen bereiken door tegen de smokkelaar te getuigen. Ik onderschrijf uw visie dat misbruik mogelijk is. Gelet op het grote belang van een Europese regeling voor slachtoffers van mensenhandel en het belang dat met hun aanwezigheid voor de opsporing en vervolging is gediend, heeft de Nederlandse delegatie het gemaakte voorbehoud tegen de richtlijn laten varen onder de uitdrukkelijke voorwaarde dat ten aanzien van illegale immigranten het aan de lidstaat zelf is om te bepalen of de richtlijn zal worden toegepast. Ik zie vooralsnog geen aanleiding ook daadwerkelijk van deze kan-bepaling gebruik te maken.

2. Stel dat in een container enkele tientallen personen worden aangehouden die proberen illegaal te immigreren. Dienen al deze personen dan een verblijfstitel te verkrijgen in ruil voor medewerking met de bevoegde autoriteiten, terwijl medewerking van enkelen wellicht al voldoende is?

Antwoord

Hierboven heb ik reeds aangegeven geen gebruik te maken van de kan-bepaling in deze regeling.

Het is in een individueel geval overigens wel denkbaar dat het Openbaar Ministerie ten behoeve van het kunnen opsporen van de verdachte en het in gang kunnen zetten van de vervolging de getuigenis behoeft van gesmokkelde personen. Of hiervoor een verklaring van betrokkene voldoende is of dat betrokkene ook als getuige moet worden opgeroepen is aan het Openbaar Ministerie. De mogelijkheid bestaat ten behoeve hiervan het vertrek van betrokkene op te schorten. Ook verlening van een verblijfstitel is dan mogelijk maar hangt af van de individuele omstandigheden van het geval.

3. Hoe valt deze regeling te rijmen met het uitgangspunt «geen deals met criminelen», terwijl personen die hulp zoeken bij illegale immigratie, welbewust kiezen voor immigratie via illegale kanalen.

Antwoord

Niet het door middel van hulp bij illegale immigratie naar Nederland komen is strafbaar maar het verlenen van deze hulp. In die zin zijn diegenen die van deze hulp gebruik maken niet aan te merken als criminelen. Hun handelen wordt gesanctioneerd op basis van de Vreemdelingenwet. Zie verder het antwoord op vraag 1.

4. Is de Nederlandse regering van plan de discretionaire bevoegdheid van artikel 3 lid 2 te benutten om ook personen die hulp hebben gekregen bij illegale immigratie een verblijfstitel te bieden in ruil voor medewerking met de bevoegde autoriteiten?

Antwoord

Vooralsnog zie ik hiertoe geen aanleiding.

Wanneer u, na bestudering van de antwoorden op de door gestelde vragen, kunt instemmen met de ontwerprichtlijn dan zal deze, indien nog mogelijk, als A-punt geagendeerd worden voor de komende JBZ-Raad van 29 en 30 april aanstaande. Dit houdt vervolgens in dat de ontwerp

richtlijn uiterlijk 24 maanden na de bekendmaking van deze richtlijn in het Publicatieblad van de Europese Unie dient te zijn geïmplementeerd.

Ik vertrouw erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

De Minister voor Vreemdelingenzaken en Integratie,
M. C. F. Verdonk